

פשר הסקר

בדיקות סקר למחלות רשתית -
מתי ולמה? | ד"ר מיכל שחף פוגלר,
ד"ר ריטה ארליך

מתי נבדקת פעם אחרונה על ידי רופא עיניים? מרבית האוכלוסייה תבקר לפחות פעם בחיים אצל רופא עיניים, בדרך כלל רק בעקבות תסמינים חדשים. אך האם יש צורך בבדיקות שגרה לכלל האוכלוסייה, במטרה לעודד גילוי מוקדם של מצבים המסכנים את הראייה? על פי המלצת איגוד רופאי העיניים האמריקאי, על כל אדם ללא תסמינים או גורמי סיכון להגיע לבדיקת רופא עיניים בגיל 40. משם כבר יוחלט על המשך המעקב, בהתאם לממצאים. עם זאת, אנשים במספר קבוצות סיכון למחלות רשתית זקוקים לבדיקות מוקדם יותר ובאופן תכוף יותר.

מיופיה פתולוגית

מיופיה הוא מצב בו השבירה של האור בעין חזקה מדי על ידי הקרנית והעדשה, כך שהתמונה הנצפית נופלת לפני מרכז הראייה, או בשפה פשוטה - מינוס במשקפיים. מיופיה פתולוגית מוגדרת מעל מינוס 6. משמעות מצב זה היא שאורך העין גדול מהממוצע, דבר המביא לעלייה בשכיחות של קרעים ברשתית. חשיבות האבחון המוקדם היא קריטית, היות שגילוי בזמן יביא לטיפול פשוט יחסית באמצעות לייזר. איחור באבחון עלול להביא להיווצרות של הפרדות רשתית, עם צורך בניתוח וסיכון לראייה. על אף שאין הנחיה גורפת לגבי תכיפות בדיקות השגרה במטופלים אלה, מומלץ לגשת לבדיקת סקירה עם הרחבת אישונים על ידי רופא עיניים כמה שיותר מוקדם. משם כבר ניתן להתקדם בהתאם להנחייתו ובעיקר לתת את מלוא תשומת הלב לתסמינים חדשים ומדאיגים, כגון הופעת רחפנים, הבזקי אור או ראיית צל מתקדם בשדה הראייה. חשוב גם לזכור כי ניתוח להסרת משקפיים אינו מוריד את הסיכון לסיבוכים אלה, כך שגם אם חדות הראייה ללא משקפיים אחרי הניתוח היא מושלמת, הזהירות הנדרשת חייבת להישאר באותה הרמה.

סוכרת

מחלת רשתית סוכרתית היא הסיבה מספר אחת לעיוורון בגילים 20-64. עם זאת, גילוי מוקדם יכול להביא לא רק לטיפול עיני מציל ראייה בזמן, אלא גם לשמש כסימן אזהרה לכך שיש צורך באיזון סוכרת טוב יותר, על מנת למנוע סיבוכים גופניים

לרוב אחרי גיל 60, מטופלים עם גורמי סיכון (מעשנים או בעלי סיפור משפחתי של נמ"ג) צריכים להיבדק גם קודם לכן. לסיכום, אם הגעתם לגיל 40, ואתם באחת מקבוצות הסיכון המפורטות, או שיש לכם סימפטומים חדשים או היסטוריה משפחתית של מחלות עיניים - אל תתלבטו. קבעו עוד היום תור לבדיקה אצל רופא העיניים שלכם. כלל אצבע בעניין בדיקות עיניים הוא כי עדיף להיבדק מאה בדיקת "מיותרות" מאשר להגיע פעם אחת מאוחר מדי. חשוב לשים לב שהבדיקה בכל המצבים שפורטו דורשת הרחבת אישונים, אז אל תשכחו להביא נהג נוסף ומשקפי שמש. תמיד תזכרו, גילוי מוקדם יכול לחסוך עגמת נפש מאוחרת יותר, אז לא כדאי להתעלם מתסמינים או מגורמי סיכון.

אחרים. בדיקה שנתית של חולי סוכרת עם הרחבת אישונים היא הכרחית מרגע גילוי הסוכרת. המלצה זו נובעת מכך שפעמים רבות אבחנת הסוכרת נעשית באיחור של מספר שנים, כך שהעיניים יכולות כבר להראות סימני סוכרת בעת הגילוי.

ניוון של מרכז הראייה עם הגיל (נמ"ג)

מחלה זו, הפוגעת בשכבת הגיל המבוגר, היא הגורם הראשון לירידה בראייה המרכזית בקרב אנשים מעל גיל 50. מעבר לחשיבות הבדיקה הראשונית, לצורך איתור המחלה גם בשלבים שאינם דורשים התערבות, במהלך בדיקה זו יכול הרופא לתת הדרכה חיונית לצעדים פשוטים לניטור עצמי של סיבוכים או להמליץ על ויטמינים ייעודיים לעיניים בחלק מהמטופלים. צעדים אלה יכולים למנוע עיוורון בלתי הפיך מקבוצת הסיכון. על אף שהמחלה מתחילה

ד"ר מיכל שחף פוגלר

ד"ר ריטה ארליך
צילומים: יח"צ

ד"ר מיכל שחף פוגלר, ד"ר ריטה ארליך,
יחידת הרשתית, מרכז רפואי רבין